

Urticaria (galbulten, netelroos)

HET VAN WEEL-BETHESDA ZIEKENHUIS IS ONDERDEEL VAN

CURAMARE
zorg met hart en ziel

Uw behandelend arts heeft urticaria bij u geconstateerd. In deze folder vindt u informatie over deze aandoening en de behandelingsmogelijkheden.

Wat is urticaria?

Urticaria (urtica = brandnetel) is de medische naam voor netelroos of galbulten. Het is een huiduitslag die vaak heftig jeukt, zich in korte tijd ontwikkelt en waarbij de afzonderlijke plekken ook binnen 24 uur weer wegtrekken (meestal al binnen enkele uren). Het begint met rode vlekjes, die daarna kunnen overgaan in verdikte rode of bleke plekken. De huidafwijkingen kunnen samenvloeien tot grotere plekken. Een dergelijke plek noemen we een urtica of kwaddel. Het ziektebeeld in zijn geheel heet urticaria.
We spreken van acute urticaria als de periode waarin de urticaria optreedt in totaal niet langer dan 6 weken duurt. Dit is meestal het geval. We spreken van chronische urticaria wanneer de urticaria langer dan 6 weken voortduurt. Bijna een kwart van de bevolking krijgt in de loop van zijn/haar leven urticaria. De aandoening komt voor bij zowel mannen als vrouwen en op alle leeftijden.

Hoe ontstaat urticaria?

Bij het ontstaan van urticaria speelt histamine een belangrijke rol. Histamine ligt opgeslagen in bepaalde cellen (voornamelijk mestcellen) in de huid. Histamine wordt uit deze cellen vrijgemaakt onder invloed van prikkels van uiteenlopende aard. Door het vrijkomen van histamine verwijden bloedvaten zich, waardoor de huid een rode kleur krijgt. Bovendien veroorzaakt histamine een toegenomen doorlaatbaarheid van vocht door de wanden van de bloedvaten, waardoor vochtophoping ontstaat in de huid. Ook veroorzaakt histamine jeuk.

De prikkels, die histamine kunnen vrijmaken, kunnen ingedeeld worden in de volgende groepen:

- fysische prikkels (lichamelijke inspanning, plaatselijke druk op de huid, koude, warmte, zonlicht);
- geneesmiddelen (vooral pijnstillers en antibiotica);
- acute en chronische infecties (vooral veroorzaakt door bacteriën en parasieten);
- allergie voor voedingsmiddelen (bijvoorbeeld eieren, schaaldieren en fruit);
- voedseltoevoegingen (kleurstoffen, conserveringsmiddelen en smaakversterkers);
- insectensteken en beten (vlooien, mijten, luizen, muggen, wespen);
- allergie voor ingeademde producten (schimmelsporen, dierlijke huidschilfers);
- contact op de huid met bepaalde stoffen, zoals planten, rubber, dierlijke eiwitten en crèmes;
- interne ziekten (stofwisselingsziekten, hormonale stoornissen, auto-immuunziekten).

Soms zijn meerdere prikkels tegelijkertijd aanwezig. Ook kunnen sommige prikkels reeds bestaande urticaria verergeren, zoals fysische prikkels en pijnstillers. Bij chronische urticaria kan bij 60-90% van de patiënten geen oorzaak gevonden worden. Men spreekt dan van “chronische idiopatische urticaria”. Ofschoon er geen duidelijke erfelijke aanleg bestaat, komt urticaria in bepaalde families vaker voor. Dit geldt vooral bij bepaalde vormen van urticaria, zoals koude-urticaria en zonlichturticaria.

Wat zijn de verschijnselen?

De typische urtica is een intens jeukende, scherpbegrensde verheven rode plek, welke vaak centraal bleek is. Afzonderlijke plekken kunnen groter worden en samenvloeien met andere plekken. Kenmerkend is dat ze binnen enkele uren verdwijnen zonder restafwijkingen aan de huid achter te laten. Er is geen bepaalde voorkeursplaats: urticaria komt even vaak voor op armen, benen, romp en in het gezicht. Wanneer omgevingsfactoren een rol spelen ontstaan de afwijkingen meestal ter plaatse van het contact of inwerking. Druk-urticaria komen voor op knieën, handpalmen en voetzolen. Urticaria door insectenbeten meestal op onderarmen en onderbenen.

Enkele speciale vormen van urticaria:

- Bij inspanningsurticaria ontstaan jeukende of branderige rode bultjes zo groot als speldenknopjes. Deze treden op bij transpiratie, door lichamelijke inspanning of in een warme omgeving.
- Urticaria factitia ontstaat in reactie op druk of wrijven van de huid. Hierbij ontstaan jeukende streepvormige kwaddels die na enige tijd weer spontaan wegtrekken. Met een stomp voorwerp krassend over de rug zijn ze al op te wekken. Dit verschijnsel noemt men ook wel positief dermografisme. Dit komt bij 3-5% van de bevolking voor in meer of mindere mate.
- Bij koude-urticaria ontstaan urticae (of: kwaddels) op plaatsen waar de huid wordt afgekoeld. Dit treedt bijvoorbeeld op bij zwemmen in koud water. Het kan zelfs tot gevaarlijke situaties leiden (verdrinken) wanneer een meer gegeneraliseerde reactie met bloeddrukdaling en bewustzijnsverlies optreedt. Men kan de diagnose stellen door de huid plaatselijk af te koelen (ijsbloktest).
- Bij vertraagde drukurticaria ontstaan na enkele uren pijnlijke, verharde zwellingen op drukplaatsen. Deze vorm ontstaat vaak rond de gewrichten en kan soms verward worden met een ontsteking van het gewricht. Behandeling van deze aandoening is erg moeilijk.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Artsen kunnen urticaria makkelijk herkennen. Met behulp van een vraaggesprek zoekt de arts samen met u naar een mogelijke oorzaak. Pas wanneer er aanwijzingen zijn voor een mogelijke oorzaak, kan eventueel verder gericht onderzoek plaats vinden. Uitgebreid onderzoek kan worden ingesteld als de urticaria bijzonder hinderlijk zijn en meer dan 6 weken bestaan (chronische urticaria). Hierbij kan gedacht worden aan algemeen bloedonderzoek, bacteriekweken en allergietesten.

Wat is de behandeling?

Als er een duidelijke oorzaak is bestaat de behandeling uit het wegnemen van de uitlokkende prikkel. In het geval van geneesmiddelen kan dit soms een probleem opleveren. Stop in ieder geval nooit met medicijnen zonder dit eerst met de arts te overleggen die de geneesmiddelen heeft voorgeschreven. Als dit niet mogelijk is, zijn geneesmiddelen die de werking van histamine blokkeren (antihistaminica) meestal effectief. Over het algemeen onderdrukken deze medicijnen de urticaria goed. Soms is het nodig deze medicijnen langere tijd te gebruiken tot de urticaria vanzelf zijn ‘uitgedoofd’. Afhankelijk van de reactie op antihistaminica zijn soms ook andere geneesmiddelen nodig, zoals corticosteroïden. Eventueel kan ook gebruik worden gemaakt van een jeukstillende lotion of een schudsel.

Wat zijn de vooruitzichten?

In de meeste gevallen is deze huidaandoening van korte duur (acute urticaria). Soms zelfs zo kort dat de verschijnselen alweer weg zijn, voordat men besloten heeft naar de huisarts te gaan. Niettemin zijn er mensen bij wie urticaria langdurig optreedt en zelfs maanden tot jaren kan voortduren (chronische urticaria).

Bericht van verhindering

Het is belangrijk dat u op tijd aanwezig bent. Als u op het afgesproken tijdstip verhinderd bent, vragen wij u dit zo snel mogelijk te melden via T 0187 60 72 15.

Vragen

Mocht u naar aanleiding van deze folder nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de polikliniek dermatologie. U kunt ons bereiken op werkdagen van 08.30 - 12.30 uur en 13.30-16.30 uur op T 0187 60 72 15. U kunt ook vragen stellen via de ‘BeterDichtbij app’. Meer informatie vindt u via onze website onder tabblad ‘ik kom voor een behandeling/beterdichtbij’.

Vergoeding ziekenhuiszorg

Niet alle ziekenhuiszorg wordt vergoed door uw zorgverzekeraar. Ook betaalt u altijd de hoogte van uw eigen risico. Vraag vooraf bij uw zorgverzekeraar na of uw bezoek en/of behandeling in het ziekenhuis wordt vergoed. Meer informatie vindt u op onze website onder ‘kosten en vergoedingen’ en op www.dezorgnota.nl.

VAN WEEL-BETHESDA
ziekenhuis

Stationsweg 22
3247 BW Dirksland
www.vanweelbethesda.nl
Telefoon algemeen 0187 60 73 00
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Polikliniek Dirksland

Ingang Secretarieweg
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Polikliniek Hellevoetsluis

Vliet 4
3224 HE Hellevoetsluis
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Polikliniek Brielle

Amer 21
3232 HA Brielle
Telefoon afsprakenbureau 0187 60 23 55
Telefoon afsprakenbureau röntgen 0187 60 74 99

Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis levert excellente basiszorg aan de inwoners van Goeree-Overflakkee en westelijk Voorne-Putten. Het ziekenhuis heeft haar hoofdvestiging in Dirksland en poliklinieken in Hellevoetsluis en Brielle. Gastvrije, deskundige zorg met compassie en respect voor de patiënt en zijn naasten is het uitgangspunt in onze dagelijkse omgang met patiënten. Om de beste zorg te leveren, werken we nauw samen met andere ziekenhuizen en zorgaanbieders in de regio Zuid-Holland Zuid met als motto goede zorg dichtbij als het kan, ver weg als het moet. Daarnaast levert Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis samen met CuraMare een compleet pakket aan zorg, van geboorte tot de laatste fase.